

To veteraner

José Aravena og Luis Tenderini i parlamentet i Bern, Schweiz, da Emmaus International den 24. maj 2019 fejrede 50-året for vedtagelsen af manifestet
(foto: Emmaus International, universalarving til Abbé Pierre)

Kort efter at Emmaus International i maj 2022 havde gennemført sin første generalforsamling i Sydamerika, jf. Velkommen til Projekt & Kultur nr (gtu.dk) døde to af de allervigtigste mennesker i bevægelsens historie i denne verdensdel.

Den ene var José Aravena (*også kaldet Pepe*), født 1937, som man kan læse om på PK140-4-5.pdf (gtu.dk) – José Aravena var den sidste fra den gruppe, som forberedte bevægelsens første verdensmøde i Bern i maj 1969, og han var drivkraft i igangsættelsen af Emmaus i Chile.

Den anden var Luis Tenderini, født 1943, som arkivbestyrer Emmanuelle Larcher på Emmaus Internationals sekretariat, skrev nekrolog om på Facebook-profilen ActEmmaus.

Hendes franske originaltekst kan læses her [Necrologie_sur_Luis_Tenderini.pdf](#) (gtu.dk) – for den danske oversættelse takkes Tina Jonstrup Larsen

Nekrolog

Efter Pepe Aravena for et par dage siden er Emmaus-bevægelsen og Emmaus Amerika-regionen igen i sorg. Luigi Tenderini, eller Luis Tenderini, som alle kaldte ham, døde fredag den 1. juli af leukæmi.

Luis, som var af italiensk oprindelse, ankom til Brasilien som seminarist. Han blev hurtigt engageret i sociale kampe og kampe for menneskerettighederne. Han mødte Dom Hélder Câmara (1909-99), som dengang var ærkebiskop af Olinda og Recife.

Det var i årene med diktaturet, hvis modbevægelser han var stærkt engageret i. På opfordring fra Dom Hélder Câmara skabte han i 1995 Emmaus-samfundet i Recife.

I Recife udførte ”Trapeiros de Emaús” de klassiske aktiviteter i et Emmaus-samfund. Indtægterne fra disse aktiviteter blev blandt andet anvendt til at finansiere Luis Tenderinis erhvervsuddannelsesskole.

Skolen tilbyder kvalificerende træning for voksne fra 18 år inden for elektricitet, køle-klima anlæg og IT. Den har også den særlige karakter at tilbyde generelle uddannelseskurser baseret på Paolo Freires (1921-97) lære og metoder, som brasilianere og mere generelt latinamerikanere kalder "befriende uddannelse".

I dette ugentlige og obligatoriske kursus er det et spørgsmål om at tillade elevernes personlige udvikling, opvågningen af samvittigheder om de levede realiteter og deres betydning, åbning til verden ved deltagelsesmetoder og ikke en teoretisk eller dogmatisk undervisning.

Luis Tenderini, der var valgt som vismand og regional repræsentant for Amerika-regionen i Emmaus Internationals styrelse, har i de senere år forpligtet sig til at ledsage grupperne i udførelsen af bevægelsens missioner og især at bevare politisk refleksion som et vigtigt arbejdsredskab til at omdanne samfundet.

Som aktivist for demokrati i Brasilien, ophørte han aldrig med at advare bevægelsen om den sociale og politiske situation i landet, efter at præsident Bolsonaro overtog magten og om vigtigheden af at forpligte sig til at fordømme de voksende uligheder:

"Emmaus-grupperne i Brasilien har en vigtig politisk opgave: på den ene side at støtte de sociale grupper, der er mest berørt af krisen, gå sammen med græsrodsorganisationer for at øge antallet af modstandsaktioner og på den anden side at fordømme absurditeten i en mere og mere ufølsom og autoritær regering, som forårsager en dyb social tragedie."

Den internationale Emmaus-bevægelse hylder Luis Tenderini, som viede sit liv til mennesker og til forsvar for menneskerettighederne og utrætteligt kæmpede for at forsvare et mere retfærdigt og demokratisk samfund. Hans engagement vil aldrig ophøre med at inspirere os i vores arbejde med at ledsage bevægelsen i at samle kampene mod uretfærdighed og årsagerne til fattigdom.

Vi føler med hans familie, medlemmerne af Emmaus Recife, eleverne og lærerne på Luis Tenderini Skolen og Emmaus Amerika.

Den bedste hyldest til Luis er at forsætte vores engagement og fejre livet, som han yndede at sige det: "Livet er smukt og skal leves fuldt ud".

Luis Tenderini til venstre sammen med Emmaus-Bevægelsens stifter, Abbé Pierre (1912-2007), og ærkebiskop Dom Hélder Câmara

(Billedet er taget i Recife i 1996 af en ukendt fotograf – rettighederne tilhører Emmaus International og er fundet på Abbé Pierre's og Emmaus Internationals arkiver, som er deponeret hos De Nationale Arkiver for Arbejdets Verden i Roubaix, Frankrig.)